

I - ARABAKO BATZAR NAGUSIAK ETA ARABAKO LURRALDE HISTORIKOAREN FORU ADMINISTRAZIOA

Arabako Foru Aldundia

LURRALDE OREKAREN ETA LURRALDE ANTOLAMENDUAREN SAILA

370/2026 Foru Agindua, uztailaren 21ekoa. Interes publikoko adieraztea José Córdoba Novoa jaunak sustatutako proiektua, aisialdi aktiboko, ingurumen hezkuntzako eta gizarte dinamizazioko jarduerak zentro bat instalatzeko Lapuebla de Labarca udalerriko 2 poligonoko 306 lurzatian, lurzoru urbanizaezin gisa sailkatuan

José Córdoba Novoa obra lizentzia eskatu dio Lapuebla de Labarcako Udalari, aisialdi aktiboko, ingurumen hezkuntzako eta gizarte dinamizazioko jarduerak zentro bat jartzeko lurzoru urbanizaezin gisa sailkatuta dagoen udalerriko 2 poligonoko 306 lurzatian.

Udalak espedientea bidali du, eta eskatu du izapidetu dadila proiektuaren interes publikoaren adierazpena, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 euskal Legeak 28.5.a) artikuluan xedatutakoa betetzeko.

Espedientean jasota dago Javier Martínez Fernández de las Heras nekazaritza ingeniariak sinatutako proiektua. Proiektu horren arabera, sustatzaileak bere titulartasuneko nekazaritza ustategiaren eremuan garatu nahi du jarduerak hori, eta horrela, ekonomia dibertsifikatzen eta lurraldeari balioa ematen lagunduko du. Zentroa erabilera kontrolatuko gune gisa ulertzen da, aire zabalean antolatutako jarduerak garatzera bideratua, hezkuntza, jolas eta gizarte ikuspegia-ekin, eta betiere ingurunean ahalik eta esku hartze txikiena egiteko irizpideei jarraituz.

Aurreikusitako jarduerak hiru bloke nagusitan egituratzen dira: 1) ingurumen hezkuntzako eta landa inguruneko jarduerak, batez ere ikastetxei eta antolatutako kolektiboek zuzenduak, biodibertsitateari eta ekosistema naturalei buruzko tailerrak, natura ingurunea ezagutzeko dinamika edo ingurumen sentsibilizazioko jarduerak barne; 2) kirol eta aisialdi aktiboko jarduerak: arku tiroa, orientazio jolasak, talde estrategiakoak edo paintball, baita haurrentzako paintball soft ere; horretarako, ez da instalazio finkorik izango, material eramangarriak erabiliko baitira; eta 3) lankidetzak eta bizikidetzak sustatzera bideratutako talde jarduerak eta gizarte dinamikak, hala nola talde kohesioko jarduerak edo lankidetzak jolasak.

Proiektua Lapuebla de Labarcako udalerriko 2 poligonoko 306 lurzatian garatuko da. Guztira 6.136,18 m²ko azalera du, baina benetako okupazioa 5.000 m²koa izango da. Ibilgailuentzako sarbidea 305 eta 306 lurzatiaren arteko barneko oinezkoentzako lotura duen bide batetik egingo da (biak sustatzailearen jabetzakoak). Zona desberdinak bereiziko dira, horietako bakoitzean egin beharreko jardueren eta elkarren artean bateraezinak diren espazioen arabera, eta ustiapen ordenatua eta segurua ahalbidetuko da; mugaketa horretarako erabilitako elementu guztiak mugikorak izango dira.

Udalak udal arkitektoak egindako txostena bidali du. Txosten horren arabera, jarduketaren xede den lurzatia lurzoru urbanizaezin eta J41 gisa kalifikatuta dago (balio estrategiko handiko nekazaritzako eta abeltzaintzako landa zona) eta J61 (lurrazaleko urak babesteko landa zona), erreka baten zortasun eremuan baitago ekialdeko mugatik. Hori dela eta, txostenak adierazten du, lizentzia eman aurretik, URA-Uraren Euskal Agentziaren aldeko txostena jaso beharko dela; ondoren dio zona terraza moduan katalogatuta dagoela, Arabako Errioxako (Araba) ardoaren eta mahastien kultura paisaia monumentu multzo kategoriarekin kultura ondasun gisa kalifikatzen duen ekainaren 3ko 89/2014 Dekretuaren arabera, eta Arabako Foru Aldundiko Historia eta Arkitektura Ondarearen Zerbitzuaren aldeko txostena ere eduki beharko dela.

Bestalde, eta esku hartuko den lurzorua balio estrategiko handiko lurzoru gisa kalifikatuta dagoenez, Arabako Foru Aldundiko Nekazaritza Garapenerako Zerbitzuak dagokion azterketa egin beharko du nekazaritza eta basogintzako jardueran sortutako eraginari buruz, eta neurri zuzentzaileak eskatu beharko ditu, Nekazaritza Sektoreko Eragina Ebaluatze Protokoloan jasotako baldintzen arabera.

Hirigintza bateragarritasunari dagokionez, udal arkitektoak jasotzen du aisia aktiboko, ingurumen hezkuntzako eta gizarte dinamizazioko jardueren zentroa lurzoru urbanizaezinen berezko ekipamendua izango dela, lurzoru urbanizaezineko aisia erabilerei buruzko 1.3.1.22 artikuluan xedatutakoaren arabera, eta udalerrian indarrean dagoen Hiri Antolamenduko Plan Orokorraren (HAPO) 1.6.2.4 eta 1.6.2.1 artikuluek erabilera bateragarritzat jotzen dutela.

Hain zuzen ere, 1.6.2.4 artikulua, besteak beste, J41 zonan (balio estrategiko handiko nekazaritza eta abeltzaintza erabilera) baimendutako erabilerak arautzen ditu, eta bateragarritzat jotzen ditu lurzoru urbanizaezinen berezko ekipamenduak, hau da, kolektibitateko kide guztien behar kolektibo edo pertsonalak asetzerantz bideratutako ekipamendu komunitarioak, aisialdiari lotuak (jolasekoak, kulturalak, kirolekoak...) eta beren izaera, funtzionaltasun edo ezaugarrienatik lurzoru urbanizaezinean kokatuta egon behar dutenak.

Bestalde, HAPOren 1.6.2.1 artikulua, J11 eta J61 arteko zonetako erabileren matrizea jasotzen duenak, lurzoru urbanizaezinen berezko ekipamenduen erabilera bateragarritzat jotzen du Arabako Errioxako eremu funtzionalean; eta J61 gisa kalifikatutako lurzorurako (lurrazaleko urak babesteko landa eremua), xedatzen du onartutako erabilerak eta erabilera bateragarriak aztertzen ari garen J61 zonako lurzati zehatzaren ondo-ondoko zonaren mende daudela (kasu honetan, J41 eremua).

Ekipamendu mota horietarako, 1.6.1.1.2 artikulua ezartzen du Arabako Foru Aldundiak interes publikoaren adierazpena egin behar duela.

Aurrekari horiei aplikagarri zaizkie zuzenbideko oinarri hauek:

Lehenengoa. Lurralde Orekaren eta Lurralde Antolamenduaren Sailak eskumena du aztergai den espedientea ebazteko, bat etorritik Arabako Foru Aldundiaren sailen egitura 2023-2027 legegintzaldirako zehazten duen Diputatu Nagusiaren ekainaren 30eko 152/2023 Foru Dekretuan xedatutakoarekin eta Lurralde Orekaren eta Lurralde Antolamenduaren Sailaren egitura organikoa eta funtzionala onesten duen urtarrilaren 30eko Kontseiluaren 1/2024 Foru Dekretuan xedatutakoarekin.

Lurzoruaren eta Hiri Birgaitzearen Legearen testu bategina onesten duen urriaren 30eko 7/2015 Legegintzako Errege Dekretuak 13.1. artikuluan xedatutakoaren arabera, lurralde eta hirigintza antolamenduak urbanizazioaren bidez eraldatzetik babestu duen eta landa egoeran dagoen lurzoruaren, «salbuespen gisa eta lurralde eta hirigintza antolamenduaren legerian aurreikusitako prozedura erabiliz eta baldintzak betez, zilegi izango da berariazko jarduerak eta erabilerak batzuk legitimatzea, baldin eta interes publikoa edo soziala badute, landa antolamenduari eta garapenari ekarpenak egiten badizkiote edo landa ingurunean kokatu beharrekoak badira».

Bat etorritik 2/2006 Legeak 28.5.a) artikuluan ezarritakoarekin, lurzoru urbanizaezinean ezingo dira gauzatu «aplikatzekoa den arloko legeriak edo lurralde antolamenduak interes publikoko deklaraturako zuzkidura, ekipamendu eta jarduerak berariaz ezartzeko jardunak baizik, zeinak, betiere, dagokion foru diputatuak ebazpen bidez deklaratu behar baititu interes publikoko, hogeiguneko jendaurrean edukitzeko izapidea bete ondoren».

Bigarrena. Maiatzaren 27ko 274/2026 Foru Aginduen bidez, xedatu zen espedienteari hasierako onespenez ematea eta jendaurrean ipintzeko 20 eguneko epea irekitzea, ALHAOn argitaratzen zenetik aurrera. Argitalpena 65. zenbakian egin zen, 2026ko ekainaren 8an. Horretarako emandako epean ez da inolako alegaziorik aurkeztu.

Hirugarrena. Euskal Autonomia Erkidegoko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroek (uztailaren 30eko 128/2019 Dekretuaren bidez behin betiko onartuak) aisialdi intentsiboko jardueratzat hartzen dituzte, «aisialdiaren» erabilera orokorrean sartuta, natura ingurunea heztera eta interpretatzera bideratutako zerbitzu eraikinak, aisialdi edo harrera ekipamenduen arabera, baldin eta espazio lokalizatu batera askotariko jolas jardueretarako egokitzea badakarte. Hala, «nekazaritza eta abeltzaintzako eta landazabaleko» lurzoruen antolamendu-kategorian, «balio estrategiko handia» azpikategorian, onargarria den erabilera edo jarduera da, eta Nekazaritza eta Basozaintzako Lurralde Plan Sektorialak (LPS) kalifikatzen duen bezala, lurzati horretan jardun nahi da. Hala ere, LPSak berak adierazten du nekazaritza eta basozaintzako jardueran sortutako eraginaren azterketa egin beharko dela, eta neurri zuzentzaileak ezarri beharko direla, NAAEPn jasotako baldintzetan.

Gainera, proiektuaren interes publikoari dagokionez, Nekazaritza eta Basozaintzako Lurralde Plan Sektorialak, 42. artikuluan, III. kapituluko 5. atalaren barruan (“Lurzoruen erabilerak eta eraikuntza erabilerei buruzko jarduerak”), honela definitzen ditu onura publikoko eta gizarte intereseko eraikinak eta instalazioak: komunitate ekipamendu publiko edo pribatueterako eraikinak eta instalazioak, beren izaeragatik eta ezaugarriengatik nahitaez landa ingurunean kokatu behar diren zerbitzuak emateko direnak, betiere aldez aurretik onura publikoko eta gizarte intereseko deklaratu badira.

Kasu honetan, azpiegituraren berezko ezaugarriek zehazten dute landa ingurunean kokatzeko beharra.

Beraz, lurralde eta hirigintza antolamenduaren ikuspegitik (komeni da gogoraraztea Lapuebla de Labarca udalerriko HAPOa Euskal Autonomia Erkidegoko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetara egokituta dagoela), esku hartu nahi den lurzoruan bi erabilerak onargarriak dira: aisialdi intentsibokoa eta onura publikoko eta interes sozialeko eraikinena. Hain zuzen ere, lurzoru urbanizaezinean erabilera eta eraikuntzari buruzko ordenantzen 1.6.1.1 artikulua, udalerriko Hiri Antolamenduko Plan Orokorreko Hirigintza Arauetan jasotakoek, berariaz adierazten du baimendu daitezkeela beren izaera eta ezaugarriengatik nahitaez landa ingurunean kokatu behar diren zerbitzuak emateko eraikinak; hala ere, aplikatzekoa den sektoreko legeriak edo lurralde plangintzak interes publikokotzat jo beharko dituzte, eta, nolanahi ere eta kasu zehatzerako, Arabako Foru Aldundiak interes publikoko deklarazioa egin beharko du aldez aurretik.

Puntu honetan nabarmendu behar da, proiektuan adierazitakoaren arabera, ez dela eraikinik behar izango, jarduera guztiak instalazio finkorik gabe egingo baitira.

Bestalde, ingurumen hezkuntzako eta landa inguruneko jardueri dagokienez, proiektu honen ezaugarriek inplizituki dakarte baliabideak modu ordenatuan erabiltzea, eta horrek natura ondarearen aprobetxamendu jasangarria ekarriko du, bai eta bisitatzen duten pertsonak biodibertsitatearen garrantziaz kontzientziazatzen laguntzea ere. Helburu horiek guztiak Natura Ondareari eta Biodibertsitateari buruzko abenduaren 13ko 42/2007 Legeak adierazten ditu, 4.2 artikuluan, honako hau xedatzen baitu: «(horiek) lortzeko jarduerak onura publikokotzat edo interes sozialekotzat jo ahal izango dira ondorio guztietarako, eta, bereziki, desjabetzeetarako, eraginpean egon daitezkeen ondasun edo eskubideei dagokienez».

Eta kirol-jardueri eta aisialdi aktibokoei dagokienez, martxoaren 30eko 2/2003 Legeak, Euskadiko jarduera fisikoari eta kirolari buruzkoak, 2.1 artikuluan ezartzen duenez, “Jarduera fisikoa eta kirola interes publikoko gizarte jarduerak dira, eta pertsonen prestakuntzan eta garapen integralean, pertsonen osasunaren eta bizi kalitatearen mantentzean edo hobekuntzan eta ongizate indibidual eta sozialean laguntzen dute”. Beraz, legeak berak 1.2 artikuluan jasotzen duen bezala, kiroltzat hartzen da era guztietako jarduera fisikoak, baldin eta, modu antolatuan edo antolatu gabe, helburutzat badute, besteak beste, gizarte harremanak garatzea, eta jarduera fisikotzat, berriz, muskulu eskeletikoek eragindako edozein gorputz mugimendu, energia gastua eskatzen duena.

Azaldutakoari jarraituz, eta dagozkidan ahalmenak erabiliz, hau

XEDATZEN DUT

Lehenengoa. Interes publikoko adieraztea José Córdoba Novoa jaunak sustatutako proiektua, aisialdi aktiboko, ingurumen hezkuntzako eta gizarte dinamizazioko jarduera zentro bat instalatzeko Lapuebla de Labarca udalerriko 2 poligonoko 306 lurzatian, lurzoru urbanizaezin gisa sailkatuan, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 28.5.a) artikuluan xedatutakoarekin bat etorriz.

Bigarrena. Adierazpen horrek ez du kentzen proiektua gauzatu baino lehenago dagokion udal lizentzia lortzeko betebeharra, ez eta horretarako udal erabakiaren edukia aurretik ezartzen ere.

Hirugarrena. Ebazpen honek administrazio bidea amaitzen du, eta haren aurka administrazioarekiko auzi errekurtsua aurkeztu ahal izango da Euskal Autonomia Erkidegoko Auzitegi Nagusiko jurisdikzio horren salan, hilabete biko epean; edonola ere, berraztertze errekurtsua jarri ahalko zaio, nahi izanez gero, egintza eman zuen organoari berari, hilabeteko epean, bat etorriz Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legeak 123. eta 124. artikuluetan xedatutakoarekin, edo egoki deritzon beste edozein errekurtsu ere aurkez daiteke.

Vitoria-Gasteiz, 2026ko uztailaren 21a

Lurralde Orekaren eta Lurralde Antolamenduaren Saileko foru diputatua

LAURA PÉREZ BORINAGA